

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Ostrov,
okres Ústí nad Orlicí**

Ostrov 76, 561 22 Ostrov

Identifikátor školy: 600 104 524

Termín konání komplexní inspekce: 4., 6. a 7. únor 2002

Čj.	105 114/02-5126
Signatura	kj5bv102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Ostrově je málotřídní škola, ve které jsou vyučovány ve dvou třídách celkem čtyři ročníky. V jedné třídě žáci prvního a druhého, v další třetího a čtvrtého ročníku. Podle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 25. března 1996, čj. 96/64/ZŠ/Be-01, sdružuje základní školu a školní družinu. Škola není právním subjektem. Ve školním roce 2001/2002 ji navštěvuje celkem 29 žáků.

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení průběhu vzdělávání vychází z hospitační činnosti v hodinách českého jazyka, matematiky, prvouky, vlastivědy a praktických činností.

Týdenní hodinová dotace všech předmětů je v souladu se schváleným učebním plánem vzdělávacího programu školy. Probírané učivo většinou časově odpovídalo předloženým tematickým plánům, zápisy v třídních knihách dokládaly plnění učebních osnov a systematickosti výuky. Stanovené výukové cíle byly jasné a přiměřené. Integrované žáky škola nevykazuje, žákům se specifickými potřebami se učitelé věnují individuálně podle doporučení odborníků.

Ze tří vyučujících splňuje požadavek odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na 1. stupni pouze ředitel školy. Jedna z učitelek dálkově studuje Pedagogickou fakultu Univerzity Hradec Králové, druhá je absolventkou Střední pedagogické školy, oboru vychovatelství. Ve škole začíná svou pedagogickou praxi. Obě místnosti, ve kterých probíhá vyučování, jsou funkčně zařízené a vybavené. V každé je umístěn počítač s výukovým softwarem. Velikost lavic a židlí odpovídala výšce žáků, ve třídách bylo dostatečné teplo a světlo. Učebny i chodby působily podnětně, esteticky, byly vyzdobené množstvím žákovských prací a nástěnnými obrazy k tématům výuky. Žáci pracovali s aktualizovanými učebnicemi a učebními texty, v nižších ročnících používají pracovní sešity. Vybavení kabinetu názornými pomůckami je z hlediska množství i kvality na standardní úrovni.

Český jazyk

Organizace hodin českého jazyka zohledňovala práci se spojenými ročníky. Při výuce nejmenších žáků převažovaly pestré formy práce s častým střídáním činností a zařazováním prvků dramatické výchovy. Pokyny vyučující byly klidné a jasné. Výklad se opíral o poznatky z minulých hodin, probíhal formou vysvětlování s užitím názorných pomůcek. Ve vyšších ročnících byli žáci vedeni k samostatnosti a zodpovědnosti za svou práci. Učitel zadával praktické úkoly, které je nutily k logickému uvažování a přemýšlení o daném problému. Správné mluvnické tvary si ověřovali v Pravidlech českého pravopisu. Učivo podstatných jmen rodu mužského mnoha žákům činilo problémy. Při výuce čtení vyučující rozšiřovali slovní zásobu žáků, rozvíjeli jejich vyjadřování, vedli je k výraznému projevu se správnou intonací. Porozumění textu ověřovali vyprávěním obsahu. Některé hodiny byly zahájeny přednesem básní. Úprava písemných prací žáků je na různé úrovni. V několika vyučovacích jednotkách byla opomenuta psychohygienická část výuky.

Ve většině hodin byla zařazována motivace úvodní i průběžná. Vyučující využívali příklady z praxe, mezipředmětové vztahy a znalosti žáků z jiných oblastí. Žáci byli vedeni k samostatnosti, sebekontrolě a vlastní odpovědnosti. Jejich hodnocení mělo převážně pozitivní charakter.

Komunikace učitelů se žáky byla založena na jejich přirozené autoritě, přátelském vztahu k dětem a na vzájemné důvěře. Ve všech hodinách vyučující rozvíjeli komunikativní dovednosti žáků, vytvářeli prostor pro diskusi. Ve škole je patrná „rodinná“ atmosféra se zájmem učitelů o individuální možnosti žáků, které respektují a s laskavostí, trpělivostí a tolerancí dále rozvíjejí.

Hodiny českého jazyka jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika

Struktura hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům a systému práce ve třídách s žáky různých ročníků. Vyučující uplatňovali frontální vyučování, střídali společnou a samostatnou činnost. Sledované vyučovací jednotky byly poměrně statické, většina aktivit se odehrávala v lavicích. Chybělo začlenění rozmanitějších metod a forem práce a prvků, které by žákům v průběhu výuky umožňovaly pohyb či alespoň změnu pracovního místa. Názorné pomůcky učitelé využívali málo, objevily se kartičky s příklady, počítadlo, kalkulačka, napodobeniny peněz a nakopírované pracovní listy. V hodinách bylo procvičeno mnoho jevů, vyučující zařazovali i slovní úlohy, samostatná práce byla přiměřeně náročná, odrážela možnosti žáků. Činnost vyšších ročníků občas zpestřila soutěž. Vyučovací čas byl vesměs efektivně využit. Učivo učitelé interpretovali věcně správně, výuku řídili jednoznačnými, srozumitelnými pokyny.

Vyučující žáky motivovali převážně pochvalou nebo oceněním jejich snahy a píle, což je částečně povzbuzovalo k další aktivitě. Opakování vycházelo z probrané a procvičené učební látky. Po samostatné práci byla žákům většinou poskytována zpětná vazba. Hodnocení žákovských výkonů v závěru hodin často chybělo.

Vzájemná komunikace mezi vyučujícími a žáky byla založena na respektování dohodnutých pravidel. V průběhu výuky učitelé vytvářeli dostatečný prostor pro otázky žáků, svým vystupováním pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky ve třídě. V jedné hodině byli žáci pasivní, s vyučujícím spolupracovali minimálně. Projevy rušivého chování se neobjevily.

Úroveň výuky matematiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Prvouka a vlastivěda

Výuku daných předmětů učitelé většinou přizpůsobili věku a schopnostem žáků, jen pro nejmladší ročník byly některé předkládané informace příliš náročné. Vyučující vytvářeli prostor pro dialog, žáci měli možnost vyjádřit své názory, postřehy, nápady, osobní zkušenosti i poznatky z jiných předmětů. Problémové úkoly je nutily k přemýšlení a k formulaci myšlenek do ústní i písemné podoby. Pro vyučování jedné hodiny prvouky vyučující zvolila reálné prostředí místní pošty. Z učebních pomůcek byly použity pouze nástěnná mapa, atlasy a slepé mapky České republiky. Absence názorného materiálu měla negativní dopad především na výuku v nejnižších ročnících. Učitelé vydávali jasné a přiměřené pokyny, učivo interpretovali bezchybně.

Žáci byli motivováni problémovými úkoly, pochvalou i volbou netradičního učebního prostředí. V průběhu hodin vyučující v dostatečné míře navozovali jejich životní zkušenosti. Hodnocení bylo zaměřeno převážně pozitivně. V závěru vyučovacích jednotek chybělo celkové posouzení a ocenění práce žáků.

Při výuce byly rozvíjeny komunikativní dovednosti, učitelé rozšiřovali slovní zásobu žáků a zdokonalovali jejich vyjadřování. Komunikace mezi pedagogy a žáky byla založena na vzájemné důvěře. V hodinách začínající nekvalifikované vyučující na sebe někteří žáci upozorňovali nežádoucím chováním.

Kvalita hodin prvouky a vlastivědy je hodnocena jako velmi dobrá.

Praktické činnosti

Tematické plány tohoto předmětu jsou zpracovány formálně, neobsahují některá témata učebních osnov. Podle zápisů v třídních knihách převažují činnosti s papírem a modelování.

V nižších ročnících, po seznámení s cílem hodiny a po názorném výkladu učitelky, pracovali žáci samostatně s barevnými papíry – vytrhávali a lepili tvary živočichů. Vyučující poskytovala žákům pomoc, korigovala jejich práci tak, aby výsledek odpovídal původnímu zadání. Jejich fantazii byl ponechán dostatečný prostor. Práci v hodině nedokončili. Ve vyšších ročnících většina žáků dodělávala výrobek z minulé hodiny - pohyblivého se šaška. Žákyně, která již byla hotova, pomáhala spolu s učitelkou ostatním.

V hodinách byla uplatněna vstupní i průběžná motivace. Vyučující poskytovala žákům zpětnou vazbu. Vzájemná komunikace byla uvolněná, založená na oboustranné důvěře.

Hodiny praktických činností jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Plánování a příprava výuky, podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je průběh vzdělávání hodnocen jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

V jednom oddělení školní družiny je v letošním školním roce k pravidelné docházce přihlášeno 17 žáků z 1. - 4. ročníku. Provoz je odpolední v době od 11:40 do 15:00 hodin. Činnost o prázdninách není rodiči požadována. Na neinvestiční výdaje je měsíčně vybírána částka 40 Kč na žáka (sourozenci platí 60 Kč).

Vychovatelka pracuje na částečný úvazek. Je absolventkou Střední pedagogické školy, oboru vychovatelství, v praxi působí první rok. Školní družina má k dispozici samostatnou místnost v přízemí budovy školy, dostatečně prostornou a kvalitně vybavenou. Žáci mohou využívat množství her, stavebnic a hraček. K pohybovým aktivitám je využívána menší školní tělocvična a hřiště u školy. Polední stravování probíhá v nedaleké školní jídelně v prostorách mateřské školy. Pitný režim je zajištěn, pro žáky je denně připravován čaj nebo šáva.

Výchovně vzdělávací činnost školní družiny vychází z místních podmínek a úzce navazuje na chod základní školy. Rozsah provozu je přizpůsoben rozvrhu hodin a požadavkům rodičů. Povinná dokumentace je vedena pečlivě, na předepsaných tiskopisech. Vychovatelka spolupracuje s ostatními pedagogy školy, k předávání aktuálních informací nejčastěji dochází při každodenních setkáních ve sborovně. Odbornou metodickou pomoc jí poskytuje ředitel školy, umožňuje jí též účast na dalším vzdělávání.

Týdenní skladba zaměstnání obsahuje činnosti odpočinkové, rekreační, sportovně-pohybové, esteticko-výchovné, pracovní-technické a přírodovědné. Podle požadavků rodičů je zařazována i příprava žáků na vyučování. Nabídka aktivit je přizpůsobována ročnímu období, počasí a zájmu žáků. Každý den je zařazován pobyt venku, jsou střídány sportovní a pohybové hry na hřišti, vycházky do přírody či sezónní sporty. Při nepříznivém počasí žáci využívají tělocvičnu, počítače, hry a stavebnice, malují, čtou a soutěží. Společně se školou připravuje družina vánoční besídku, divadelní představení, sánkařské závody a další akce.

V průběhu inspekce nejprve žáci volili odpočinkové aktivity podle vlastního zájmu (kresba, stolní hry, stavebnice). Následovala společná činnost – dokončení obrázků zvířat z vytrhávaného papíru. Po celou dobu ve školní družině převažovala pohodová, klidná atmosféra.

Výchovně vzdělávací činnost školní družiny je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Dlouhodobou koncepci vypracoval ředitel ještě před svým nástupem do funkce a přednesl ji při konkursním řízení v roce 1999. Po příchodu do školy a důkladné analýze stávajícího stavu bylo nutné od některých záměrů prozatím ustoupit. Například při výuce nebylo možné realizovat využívání moderní techniky, encyklopedií, knih a časopisů. Ve škole jich je málo a na jejich zakoupení nejsou finanční prostředky. Z úkolů, které se zdály reálné a v plánu pro první období zůstaly, se zatím nepodařilo přesvědčit obecní zastupitelstvo o nutnosti rozšířit školu o 5. ročník, který je nedílnou součástí 1. stupně. Získat rodiče pro založení Sdružení rodičů či Rady školy se též dosud nepovedlo. Hlavní cíl - zajišťovat kvalitní výuku žáků podle zvoleného vzdělávacího programu - se daří plnit, odpovídá tomu odezva ze škol, kam žáci odcházejí do 5. ročníku. Roční plán práce obsahuje nejdůležitější akce pořádané v jednotlivých měsících školou i školní družinou. K upřesnění jejich organizačního zabezpečení dochází na pedagogických radách. Krátkodobé plány nejsou vzhledem k malému počtu pracovníků vypracovávány písemně, vše je projednáváno a konzultováno průběžně osobně.

Škola si pro výuku zvolila vzdělávací program Základní škola, čj. 16 847/96-2. Schválený učební plán je plněn, celkové týdenní úhrny hodin v jednotlivých ročnících se shodují s předepsanými počty. Nepovinné předměty zařazeny nejsou. Zájmové útvary fungují dva – výtvarný a dramatický.

Žáky se specifickými poruchami učení škola nevykazuje.

Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Ve škole pracují kromě ředitele ještě učitelka, vychovatelka a školnice. Většinu pravomocí má ředitel, v případě absence ho zastupuje učitelka. Pedagogické rady se konají čtvrtletně, zápisy z nich jsou pečlivě vedeny. Dalším poradním orgánem je metodické sdružení, které vede ředitel a slouží ke konzultacím metodických postupů, administrativních otázek i k předávání nápadů, námětů a připomínek.

Informace jsou pracovním i žákům poskytovány většinou osobně a ihned, výjimečně pomocí nástěnky. Rodiče jsou o prospěchu a chování svých dětí a o dění ve škole informováni prostřednictvím žákovských knížek, při třídních schůzkách nebo při individuálních návštěvách.

Povinná dokumentace školy je vedena v daném rozsahu a stanovenou formou. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001 zahrnuje základní údaje o škole, zabývá se účastí žáků v soutěžích i aktivitami organizovanými mimo výuku.

Na veřejnosti se škola prezentuje různými akcemi pro rodiče i ostatní občany, připravuje turistický výlet, vánoční besídku, divadelní představení, Dětský den a slavnostní rozloučení s žáky 4. ročníku. O činnosti školy zpravuje v obci vitrinka u obchodu, v Ostrovském

zpravodaji jsou kromě informací uveřejňovány i práce žáků a příspěvky jsou zasílány i do Lanškrounských listů.

Oblast organizování je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ve škole je podporován aktivní přístup ke všem činnostem, jsou vytvořeny podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy všech pracovníků. Ve vyučovacích hodinách, při výzdobě školy i při přípravě různých akcí jsou využívány jejich jedinečné schopnosti, dovednosti a nápady. Nabídky na semináře dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vyučující dle možnosti využívají, o průběhu a náplni jednotlivých programů se vzájemně informují. Začínajícím a nekvalifikovaným učitelkám intenzivně pomáhá ředitel školy.

Přes nízký objem finančních prostředků na nadtarifní složky platu se ředitel snaží ocenit u všech podřízených jejich kvalitní práci a plnění úkolů nad rámec pracovních povinností. S odůvodněním výše svého osobního přípatku jsou pracovníci písemně seznámeni. Kromě finančního ohodnocení nezapomíná ředitel ani na morální ocenění – osobní poděkování či pochvalnou zmínku v Ostrovském zpravodaji.

Činnost školy je průběžně hodnocena na pedagogických radách, v písemné podobě je sebehodnocením školy Výroční zpráva.

Úroveň vedení a motivování pracovníků je vynikající.

Kontrolní mechanismy

Dohled ředitele nad výchovně vzdělávacím procesem spočívá v hospitační činnosti, v prohlídce žákovských prací a v kontrole pedagogické dokumentace. Hospitace jsou realizovány podle plánu, v dostatečném množství, jsou z nich vedeny zápisy s hodnocením hodin, s doporučeními i opatřeními. K neformální kontrole a přehledu o práci podřízených slouží řediteli každodenní osobní kontakt s učitelkami i školnicí. Pravidelná šetření ve škole provádí Okresní hygienická stanice z Ústí nad Orlicí, na podzim roku 2000 zde proběhla kontrola Inspektorátu bezpečnosti práce. Obě kontroly konstatovaly drobné nedostatky, které škola, pokud byly v její kompetenci, ihned odstranila.

Zpětnou vazbu o úrovni výuky a jejich výsledcích poskytují řediteli informace ze škol, ve kterých zdejší žáci absolvují 5. ročník a 2. stupeň.

Kontrolní systém je hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Na základě úrovně jednotlivých sledovaných jevů jsou celkově podmínky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Školení bezpečnosti práce je prováděno podle vypracované osnovy, absolvování doloženo podepsanou presenční listinou, znalosti ověřeny přiloženým písemným testem. Proškolení ředitele školy v oblasti BOZP je doloženo Osvědčením Pedagogického centra Pardubice ze dne 20. března 2001.
- Osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP) jsou vydány a evidovány na osobních kartách zaměstnanců, kde jsou uvedeny užitné doby a cena vydaných OOPP, převzetí je potvrzeno podpisem pracovníka. Škola přiděluje OOPP podle Směrnice pro poskytování

osobních ochranných pracovních prostředků, kterou vydal Příkazem č. 3/2001 přednosta Okresního úřadu Ústí nad Orlicí dne 18. dubna 2001.

- Zdravotní způsobilost zaměstnanců je doložena osobními kartami lékařských prohlídek, na kterých jsou lékařem prováděny záznamy o vstupních i preventivních prohlídkách zaměstnanců včetně data jejich provedení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zakládací listina školy ze dne 17. listopadu 1995
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 66/05/98 ze dne 20. května 1998
3. Koncepce rozvoje školy do roku 2003
4. Plán práce na školní rok 2001/2002
5. Učební plán školy - šk. rok 2001/2002
6. Třídní knihy 1. - 4. ročníku - šk. rok 2001/2002
7. Třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. - 4. ročníku
8. Rozvrhy hodin tříd ve školním roce 2001/2002
9. Vnitřní řád ZŠ Ostrov - platný od 1. září 1999
10. Zápis z pedagogických rad – od šk. roku 1999/2000
11. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
12. Odůvodnění výše osobního příplatku jednotlivých pracovníků - šk. rok 2001/2002
13. Plán hospitací - šk. rok 2001/2002
14. Záznamy z hospitací - šk. rok 2001/2002
15. Tematické plány učiva hospitovaných předmětů - pro šk. rok 2001/2002
16. Výběr žákovských sešitů a žákovských knížek
17. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny - šk. rok 2001/2002
18. Zápisní lístky žáků do školní družiny – šk. rok 2001/2002
19. Docházkový sešit - šk. rok 2001/2002
20. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 ke 30. září 2001
21. Osnova školení BOZP ze dne 31. srpna 2001 včetně presenční listiny a písemných testů
22. Osvědčení Pedagogického centra Pardubice ze dne 20. března 2001 pro ředitele školy o absolvování proškolení v oblasti BOZP
23. Kniha úrazů
24. Osobní karty zaměstnanců na ochranné pracovní prostředky
25. Příkaz č. 3/2001 přednosta Okresního úřadu v Ústí nad Orlicí, kterým se vydává směrnice pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, ze dne 18. dubna 2001
26. Osobní karty lékařských prohlídek zaměstnanců

ZÁVĚR

Mezi pozitiva zjištěná při inspekční činnosti patří podnětná, estetická výzdoba prostor školy, snaha pedagogických pracovníků o kvalitní předávání nových poznatků žákům, intenzivní komunikace učitelů s žáky a úroveň prezentace školy na veřejnosti.

K negativním zjištěním patří malý zájem rodičů a představitelů obce o spolupráci se školou a neuspokojivé prostředí sociálního zařízení pro žáky i učitele.

Celkově je průběh vzdělávání hodnocen jako velmi dobrý.

Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Od předešlé orientační inspekce, provedené ve dnech 13. – 14. ledna 1998 a zapsané v inspekční zprávě čj. 105 016/98-2083, došlo ke změně ve funkci ředitele školy i k obměně pedagogického sboru, což vedlo ke zlepšení přístupu k žákům. V hodinách vládne příjemná atmosféra, učitelé postupně zavádí efektivnější formy práce, dbají na využívání pozitivní motivace.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Mirka Machková	Mgr. Mirka Machková, v. r.
Členka týmu	PaedDr. Marta Hunalová	PaedDr. Marta Hunalová, v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Miluše Jasanská	

V Ústí nad Orlicí dne 2. dubna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. dubna 2002

Razítko

Ředitel školy

Mgr. Pavel Kosina

Mgr. Pavel Kosina, v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Pardubice, OŠMT	2002-05-20	105 177/02-5126
OÚ Ostrov	2002-05-20	105 178/02-5126
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.